

01-06

СХВАЛЕНО
Протокол засідання
педагогічної ради КЗ «ВЛ №16»
31.08.2023 № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор закладу
комунального закладу
«Вішницький ліцей № 16»
Світлана СТРЕЛЬБИЦЬКА
31.08.2023

**Освітня програма
для 5-11 класів
комунального закладу
«Вішницький ліцей №16»
на 2023/2024 навчальний рік**

ВСТУП

Освітня програма для 5-11 класів комунального закладу «Вінницький ліцей № 16» (далі – Заклад) містить комплекс освітніх компонентів, спланованих та організованих Закладом для досягнення учнями визначених цією програмою очікуваних результатів навчання, для всебічного розвитку, виховання і соціалізації особистостей, які здатні до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, мають прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готових до свідомого життєвого вибору, самореалізації, відповідальності, трудової діяльності, громадянської активності та досягнення відповідного рівня обов'язкових результатів навчання та сформованих компетентностей, визначених Державними стандартами освіти.

Освітня програма розроблена за змістом та на виконання:

- Закон України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- Указ Президента України від 16.03.2022 № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.05.2023 № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 28.07.2023 №782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»;
- Лист Міністерства освіти і науки України від 16.08.2023 № 1/12186-23 «Про організацію 2023/2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти»;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.08.2023 № 1014 «Про затвердження Типової освітньої програми для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України»;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205;
- Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р;
- Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» від 23.11.2011 № 1392 (із змінами);
- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типових освітніх програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II

ступеня» (зі змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 13.09.2021 № 983);

- Наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»;

- Наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»;

- «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 02.11.2016 № 1319 та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;

- Накази Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08.2021, № 898, від 29.09.2021 р. № 1031, від 13.12.2021 р. № 1358, від 02.02.2022 р. № 96, від 09.02.2022 № 143, від 11.04.2022 р. № 324) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 року надано 95 модельним навчальним програмам), від 03.08.2022 № 698 та від 12.08.2022 № 743-22 щодо оновлення змісту освітніх програм для учнів 1-11 класів;

- Лист Міністерства освіти і науки України від 14.08.2023 № 1/12038-23 «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023/2024 навчальному році»;

- Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»;

- Наказу Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання»;

- Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.02.2023 № 201 «Про затвердження Змін до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти»;

- Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.03.2023 № 333 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 24 лютого 2023 року № 201»;

- Методичний порадник науковців Інституту педагогіки НАПН України до початку нового 2023–2024 навчального року «Загальна середня освіта України в умовах воєнного стану та відбудови: реалії, досвід, перспективи»;

- Лист ІМЗО від 01.08.2023 № 1242 «Методичні рекомендації щодо розвитку STEM-освіти в закладах загальної середньої та позашкільної освіти у 2023/2024 навчальному році»;

- Наказ Міністерства освіти і науки України від 08 серпня 2022 року № 707 «Про затвердження Інструкції з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі».

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

1. Загальні положення

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Освітню програму для 5-6-х класів з навчанням українською мовою розроблено на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898, Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 р. № 235.

Освітню програму для 7-11-х класів з навчанням українською мовою розроблено на основі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 (зі змінами), Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 р. № 405, Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 р. № 408 (зі змінами).

Освітня програма визначає:

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою;
загальний обсяг навчального навантаження (в годинах), орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
навчальні плани;

очікувані результати навчання учнів;

навчальні програми;

пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Освітня програма є *наскрізною* і включає:

- типові навчальні плани для другого та третього рівня повної загальної середньої освіти;

- перелік модельних та навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії Закладу, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до Закладу досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника Закладу створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Здобувати профільну середню освіту можуть особи, які завершили здобуття базової середньої освіти.

3. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6-х класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) сформовано відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 р. № 235(додаток 1).

Рекомендовану, мінімальну та максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів (додаток 23 Державного стандарту).

Навчальний план містить:

- перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- розподіл навчального навантаження між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за

вибором.

Навчальне навантаження у навчальному плані орієнтоване на «рекомендований» навчальний час, визначений базовим навчальним планом Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі на адаптаційному циклі навчання базової середньої освіти.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів (додаток 1).

Загальний обсяг річного навчального навантаження (5-6 клас) *згідно з типовим планом* наведено в Таблиці 1.

Таблиця 1

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		Рекомендоване*	Мінімальне*	Максимальне*	Рекомендоване*	Мінімальне*	Максимальне*
Мовно-літературна **	На тиждень	11	10	13	11	10	13
	На рік	385	350	455	385	350	455
Математична	На тиждень	5	4	6	5	4	6
	На рік	175	140	210	175	140	210
Природнича	На тиждень	2	1,5	3	4	2	5
	На рік	70	52,5	105	140	70	175
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1,5	1	3	1,5	1	3
	На рік	52,5	35	105	52,5	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	1	1	2	2	1,5	3
	На рік	35	35	70	70	52,5	105
Технологічна	На тиждень	2	1	3	2	1	3
	На рік	70	35	105	70	35	105
Інформатична	На тиждень	1,5	1	2	1,5	1	2
	На рік	52,5	35	70	52,5	35	70
Мистецька	На тиждень	2	1	3	2	1	3
	На рік	70	35	105	70	35	105
Фізична культура***	На тиждень	3	3	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105	105	105
Усього	На тиждень	29			32		

	На рік	1015			1120		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2			2		
	На рік	70			70		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31			34		
	На рік	1085			1190		
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28			31		
	На рік	980			1085		

* Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі може збільшуватися до максимального показника з урахуванням перерозподілу різниці між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин інших освітніх галузей.

** Години мовно-літературної освітньої галузі можуть розподілятися на вивчення мови корінного народу, національної меншини та/або другої іноземної мови.

*** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

**** Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не повинна перевищувати загальної кількості годин, визначеної цим навчальним планом.

Загальний обсяг фактичного навчального навантаження для 5-х класів

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин				
		5 А	5 Б	5 В	5 Г	5 Д
Мовно-літературна	На тиждень	11	11	11	11	11
	На рік	385	385	385	385	385
Математична	На тиждень	5	5	5	5	5
	На рік	175	175	175	175	175
Природнича	На тиждень	2	2	2	2	2
	На рік	70	70	70	70	70
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	2	2	2	2	2
	На рік	70	70	70	70	70
Громадянська та історична	На тиждень	1	1	1	1	1
	На рік	35	35	35	35	35
Технологічна	На тиждень	2	2	2	2	2
	На рік	70	70	70	70	70
Інформатична	На тиждень	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	На рік	52,5	52,5	52,5	52,5	52,5
Мистецька	На тиждень	2	2	2	2	2
	На рік	70	70	70	70	70
Фізична культура	На тиждень	3	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105	105
Усього	На тиждень	29,5	29,5	29,5	29,5	29,5
	На рік	1032,5	1032,5	1032,5	1032,5	1032,5
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	0	0	0	0	0
	На рік	0	0	0	0	0
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	29,5	29,5	29,5	29,5	29,5
	На рік	1032,5	1032,5	1032,5	1032,5	1032,5
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28	28	28	28	28
	На рік	980	980	980	980	980

Загальний обсяг фактичного навчального навантаження для 6-х класів

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин				
		6 А	6 Б	6 В	6 Г	6 Д
Мовно-літературна	На тиждень	11	11	11	11	11
	На рік	385	385	385	385	385
Математична	На тиждень	5	5	5	5	5
	На рік	175	175	175	175	175
Природнича	На тиждень	4	4	4	4	4
	На рік	140	140	140	140	140
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	2	2	2	2	2
	На рік	70	70	70	70	70
Громадянська та історична	На тиждень	2	2	2	2	2
	На рік	70	70	70	70	70
Технологічна	На тиждень	2	2	2	2	2
	На рік	70	70	70	70	70
Інформатична	На тиждень	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	На рік	52,5	52,5	52,5	52,5	52,5
Мистецька	На тиждень	2	2	2	2	2
	На рік	70	70	70	70	70
Фізична культура	На тиждень	3	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105	105
Усього	На тиждень	32,5	32,5	32,5	32,5	32,5
	На рік	1137,5	1137,5	1137,5	1137,5	1137,5
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	0	0	0	0	0
	На рік	0	0	0	0	0
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	32,5	32,5	32,5	32,5	32,5
	На рік	1137,5	1137,5	1137,5	1137,5	1137,5
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	31	31	31	31	31
	На рік	1085	1085	1085	1085	1085

Мистецька освітня галузь реалізується через окремі предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво». Детальний розподіл тижневого навчального навантаження окреслено у навчальному плані (додаток І).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів закладу складає 3640 годин/навчальний рік:

для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,

для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей базового навчального плану Державного стандарту (7-9 класи) через окремі предмети, які охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову.

7-9 класи	
Мови і літератури	Українська мова Українська література Зарубіжна література Англійська мова
Суспільствознавство	Історія України Всесвітня історія Основи правознавства
Мистецтво	Музичне мистецтво Образотворче мистецтво Мистецтво
Математика	Алгебра Геометрія
Природознавство	Біологія Географія Хімія Фізика
Технології	Трудове навчання Інформатика
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я Фізична культура

Варіативна складова навчальних планів використовується на - **підсилення предметів інваріантної складової**

Клас	Предмет	Кількість годин
8-а клас	Українська мова	1
8-в клас	Українська мова	1
		2

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (додаток 2, 3).

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти (10 - 11 класи) складає 2660 годин/навчальний рік:

для 10-х класів - 1330 годин/навчальний рік,

для 11-х класів - 1330 годин/навчальний рік.

Навчальний план для 10-11 класів містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна (англійська) мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

Вивчення базового предмета "Фізика і астрономія" здійснюється як вивчення окремих предметів – «Фізика» (за програмою авторського колективу під керівництвом Локтева В.М.), «Астрономія» (за програмою авторського колективу під керівництвом Яцківа Я.Я.), які зазначаються в навчальному плані.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами: «Інформатика», «Мистецтво».

Освітню програму школи III ступеня укладено за такими освітніми галузями: мови і літератури; суспільствознавство; мистецтво; математика; природознавство; технології; здоров'я і фізична культура. Зміст кожної освітньої галузі структурується та реалізується за навчальними предметами.

Освітня галузь	Предмети, через які реалізується
Мови і літератури	Українська мова (10-11 класи) Українська література (10-11 класи) Зарубіжна література (10-11 класи) Англійська мова (10-11 класи)
Суспільствознавство	Історія України (10-11 класи) Всесвітня історія (10-11 класи) Громадянська освіта (10 класи)
Мистецтво	Мистецтво (10-11 класи)
Математика	Математика (10-11 класи)
Природознавство	Біологія і екологія (10-11 класи) Географія (10-11 класи) Хімія (10-11 класи) Фізика (10-11 класи) Астрономія (11 класи)
Технології	Інформатика (10-11 класи)
Здоров'я і фізична культура	Захист України (10-11 класи) Фізична культура (10-11 класи)

Збільшено кількість годин на вивчення базових предметів за рахунок додаткових годин навчального плану:

Клас	Предмет	Кількість годин
10-б клас	Історія України	1
10-в клас	Історія України	1
10-а клас	Математика	1
10-б клас	Математика	1
10-в клас	Математика	1
10-г клас	Математика	1
		6
11-а клас	Українська мова	2
11-б клас	Українська мова	2
11-в клас	Українська мова	2
11-г клас	Українська мова	2
11-а клас	Історія України	1
11-б клас	Історія України	1
11-в клас	Історія України	1
11-г клас	Історія України	1
11-а клас	Математика	1
11-б клас	Математика	1
11-в клас	Математика	1
11-г клас	Математика	1
		16

Вибір профільних предметів – 10-а клас – українська мова, історія України, 10-б клас – українська мова, 10-в клас – українська мова, 10-г клас – українська мова, історія України - здійснено з урахуванням освітніх потреб учнів, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази тощо.

Детальний розподіл тижневого навчального навантаження окреслено у навчальному плані (додаток 4).

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформовано з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення:

5-6 класи

- Аеробіка
- Бадмінтон
- Баскетбол
- Баскетбол 3х3
- Волейбол
- Гімнастика
- Дитяча легка атлетика
- Доджбол

Настільний теніс
Панна
Рухливі ігри
Туризм
Фризбі
Шашки

7 клас

Баскетбол
Волейбол
Гімнастика
Доджбол
Туризм

8 клас

Баскетбол
Волейбол
Гімнастика
Професійно-прикладна фізична культура

9 клас

Баскетбол
Волейбол
Гімнастика
Професійно-прикладна фізична культура

10-11 класи

Баскетбол
Волейбол
Гімнастика
Настільний теніс
Професійно-прикладна фізична культура

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Предмети інваріантної складової навчального плану, що не мають цілої кількості годин, викладаються протягом навчального року.

Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який візується заступником закладу освіти та затверджується керівником закладу. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів у закладі здійснюється відповідно до Порядку, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 (Додаток 2).

Клас ділиться на групи:

- при вивченні англійської мови за умови наявності в класі понад 27 учнів;
- при проведенні практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі;
- при проведенні уроків з трудового навчання (окремо для хлопців і дівчат) за умови наявності в класі понад 27 учнів, але не менше 8 учнів у групі;
- при проведенні уроків з фізичної культури в 10 – 11 класах (окремо для юнаків і дівчат) за умови наявності в класі понад 27 учнів, але не менше 8 учнів у групі.

При проведенні занять з предмету «Захист України», як зазначено у пояснювальній записці до навчальної програми «Захист України. 10 –11 клас» для закладів загальної середньої освіти, клас ділиться на групи (окремо юнаки і дівчата) за умови не менше 5 учнів у групі. Якщо кількість осіб у групі менше 5, учні цієї групи навчаються за індивідуальними навчальними планами.

4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

5-6 класи

Державний стандарт визначає вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів на рівні базової середньої освіти.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначено на основі компетентнісного підходу.

Основою формування ключових компетентностей є особистісні якості, особистий, соціальний, культурний і навчальний досвід учнів; їх потреби та інтереси, які мотивують до навчання; знання, уміння та ставлення, що формуються в освітньому, соціокультурному та інформаційному середовищі, у різних життєвих ситуаціях.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів складаються з таких компонентів:

групи результатів навчання учнів, що охоплюють споріднені загальні результати;

спільні для всіх рівнів загальної середньої освіти загальні результати навчання учнів, через які реалізується компетентнісний потенціал галузі;

конкретні результати навчання учнів, що визначають їх навчальний прогрес за освітніми циклами;

орієнтири для оцінювання, на основі яких визначається рівень досягнення учнями результатів навчання на завершення відповідного циклу.

Обов'язкові результати навчання учнів позначено індексами, в яких:

скорочений буквений запис означає освітню галузь, до якої належить обов'язковий результат навчання;

цифра на початку індексу вказує на порядковий номер року навчання (класу), на завершення якого очікується досягнення результату навчання;

перша цифра після буквеного запису до крапки означає номер групи результатів навчання;

цифра після крапки означає номер загального результату навчання;

наступна цифра означає номер конкретного результату навчання;

остання цифра означає номер орієнтира для оцінювання відповідного навчального результату.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з *мовно-літературної освітньої галузі* (українська мова, українська література, зарубіжні літератури (у перекладі українською мовою) для класів (груп) з українською мовою навчання) зазначені в додатку 2 Державного стандарту базової середньої освіти і передбачають, що учень:

взаємодіє з іншими особами в усній формі, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;

сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, зокрема інформаційних та художніх текстах класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), медіатекстах, та використовує інформацію для збагачення власного досвіду і духовного розвитку;

висловлює власні думки, почуття, ставлення та ідеї, взаємодіє з іншими особами у письмовій формі, зокрема інтерпретуючи інформаційні та художні тексти класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних); у разі потреби взаємодіє з іншими особами в цифровому просторі, дотримується норм літературної мови;

досліджує індивідуальне мовлення, використовує мову для власної мовної творчості, спостерігає за мовними та літературними явищами, аналізує їх.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з *математичної освітньої галузі* зазначені в додатку 8 Державного стандарту базової середньої освіти і передбачають, що учень:

досліджує проблемні ситуації та виокремлює проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;

моделює процеси і ситуації, розробляє стратегії, плани дій для розв'язання проблем;

критично оцінює процес і результат розв'язання проблем;

розвиває математичне мислення для пізнання і перетворення дійсності, володіє математичною мовою.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з *природничої освітньої галузі* зазначені в додатку 10 Державного стандарту базової середньої освіти і передбачають, що учень:

пізнає світ природи засобами наукового дослідження;

опрацьовує, систематизує та представляє інформацію природничого змісту;

усвідомлює закономірності природи, роль природничих наук і техніки в житті людини; відповідально поводить себе для забезпечення сталого розвитку суспільства;

розвиває власне наукове мислення, набуває досвіду розв'язання проблем природничого змісту (індивідуально та у співпраці з іншими особами).

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з *технологічної освітньої галузі* зазначені в додатку 12 Державного стандарту базової середньої освіти і передбачають, що учень:

формулює ідею та втілює задум у готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності;

творчо застосовує традиційні і сучасні технології;

ефективно використовує техніку, технології та матеріали без заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу;

турбується про власний побут, задоволення власних потреб та потреб інших осіб.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з *інформатичної освітньої галузі* зазначені в додатку 14 Державного стандарту базової середньої освіти і передбачають, що учень:

знаходить, аналізує, перетворює, узагальнює, систематизує та подає дані, критично оцінює інформацію для розв'язання життєвих проблем;

створює інформаційні продукти і програми для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці з іншими особами за допомогою цифрових пристроїв чи без них;

усвідомлено використовує інформаційні та комунікаційні технології і цифрові інструменти для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та (або) споживач, а також самостійно опановує нові технології;

усвідомлює наслідки використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього природного середовища, дотримується етичних, культурних і правових норм інформаційної взаємодії.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів із *соціальної і здоров'язберезувальної освітньої галузі* зазначені в додатку 16 Державного стандарту базової середньої освіти і передбачають, що учень:

турбується про особисте здоров'я та безпеку, уникає факторів ризику, реагує на фактори і діяльність, що становить загрозу для власного і суспільного життя, здоров'я, добробуту;

визначає альтернативи, прогнозує наслідки, приймає рішення для власної безпеки та безпеки інших осіб, здоров'я і добробуту;

усвідомлює цінність та дотримується здорового способу життя, аналізує та оцінює наслідки і ризики для здоров'я і суспільства;

виявляє підприємливість та поводить етично для поліпшення здоров'я, безпеки і добробуту власного та інших осіб.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з *громадянської та історичної освітньої галузі* зазначені в додатку 18 Державного стандарту базової середньої освіти і передбачають, що учень:

мислить історико-хронологічно, орієнтується в історичному часі, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявляє зміни і тривалість у житті суспільства;

мислить геопросторово, орієнтується в соціально-історичному просторі, виявляє взаємозалежність розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього природного середовища;

мислить критично, працює з різними джерелами інформації та формулює історично обґрунтовані запитання;

мислить системно, виявляє взаємозв'язок, взаємозалежність та взаємовплив історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміє множинність трактувань минулого і сучасного та зіставляє їх інтерпретації;

усвідомлює власну гідність, реалізує власні права і свободи, поважає права і гідність інших осіб, виявляє толерантність, протидіє проявам дискримінації;

дотримується демократичних принципів, конструктивно взаємодіє з іншими особами, спільнотою закладу освіти, місцевою громадою і суспільством, долучається до розв'язання локальних, загальнонаціональних і глобальних проблем, усвідомлює необхідність утвердження верховенства права і дотримання правових норм для забезпечення сталого розвитку суспільства.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з *мистецької освітньої галузі* зазначені в додатку 20 Державного стандарту базової середньої освіти і передбачають, що учень:

пізнає різні види мистецтва, інтерпретує художні образи, набуває досвіду емоційних переживань, розвиває ціннісне ставлення до мистецтва;

формує художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва;

пізнає себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами, розвиває емоційний інтелект;

використовує інформаційне середовище у власній творчості і художній комунікації.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з *освітньої галузі фізичної культури* зазначені в додатку 22 Державного стандарту базової середньої освіти і передбачають, що учень:

формує власну психічну та соціально-психологічну сфери особистості засобами фізичного виховання;

систематично займається фізичною культурою, володіє технікою фізичних вправ;

усвідомлює значення фізичної/рухової активності для підтримання стану здоров'я та задоволення у процесі фізичного виховання.

7-11 класи

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно</p>

		<p>користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи;</p>

		<p>знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>

8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p>

		<p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проєктах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>

Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
---	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

5. Перелік модельних/навчальних програм

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Спираючись на модельні навчальні програми (таблиця 2), заклад освіти розробляє навчальні програми предметів, що містять опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами.

Таблиця 2

Перелік модельних навчальних програм

Освітня галузь	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Модельна програма

Мовно-літературна освітня галузь	Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М.)
	Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Яценко Т. О., Качак Т. Б., Кизилова В. В., Пахаренко В. І., Дячок С. О., Овдійчук Л. М., Слижук О. А., Макаренко В. М., Тригуб І. А.)
	Зарубіжна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Туряниця В, Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.)
	Англійська мова	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Зимомря І. М., Мойсюк В. А, Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.)
Математична освітня галузь	Математика	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С.)
Природнича освітня галузь	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Коршевнік Т. В.)
	Географія	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для ЗЗСО (автори Запотоцький С.П. та ін.)
Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко

		В. С., Лаврентьева І. В., Хомич О. Л.)
	Етика	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ашортія Є.Д., Бакка Т.В., Желіба О.В., Козіна Л.Є., Мелешенко Т.В., Щупак І.Я)
Громадянська та історична освітня галузь	Вступ до історії України та громадянської освіти	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Майорський В. В., Піскарьова І. О., Щупак І. Я.).
	Історія України. Всесвітня історія	Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Піскарьова І. О., Бурлака О.В., Майорський В.В., Мелешенко Т.В., Щупак І. Я.).
Інформатична освітня галузь	Інформатика	Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.).
Технологічна освітня галузь	Технології	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кільдеров Д. Е., Мачача Т. С., Юрженко В. В., Луп'як Д. М.).
Мистецька освітня галузь	Інтегрований курс «Мистецтво»	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л. Г.).
Фізична культура	Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоець Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші)

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою закладу освіти.

Для учнів 7-9 класів освітній процес здійснюється за навчальними програмами, затвердженими наказами МОН:

№ п/п	Назва навчальної програми	Примітка
1.	Українська мова	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
2.	Українська література	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
3.	Біологія	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
4.	Географія	наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
5.	Зарубіжна література	наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
6.	Інформатика	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
7.	Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи	наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
8.	Математика	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
9.	Мистецтво	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
10.	Основи здоров'я	наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
11.	Основи правознавства	наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
12.	Трудове навчання	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
13.	Фізика	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
14.	Фізична культура	наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
15.	Хімія	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
16.	Іноземні мови	наказ МОН України від 07.06.2017 № 804

Для учнів школи III ступеня освітній процес здійснюється за навчальними програмами, затвердженими наказами МОН України.

№ п/п	Назва навчальної програми	Примітка
1.	Астрономія (рівень стандарту та профільний рівень)	наказ МОН України від 24.11.2017 № 1539
2.	Українська мова (рівень стандарту). 10-11 класи	наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
3.	Українська література (рівень стандарту). 10-11 класи	наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
4.	Біологія і екологія. 10-11 класи (рівень стандарту)	наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
5.	Географія. 10-11 клас. Рівень стандарту	наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
6.	Зарубіжна література. Рівень стандарту	наказ МОН України від 03.08.2022 № 698

7.	Захист України (рівень стандарту)	наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
8.	Інформатика (рівень стандарту). 10-11 класи	наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
9.	Історія України. 10-11 (рівень стандарту)	наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
10.	Всесвітня історія. 10-11 (рівень стандарту)	наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
11.	Математика (рівень стандарту). 10-11 класи	наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
12.	Мистецтво. 10-11 клас (рівень стандарту)	наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
13.	Фізика 10-11. (рівень стандарту та профільний рівень)	наказ МОН України від 24.11.2017 № 1539
14.	Фізична культура. 10-11 класи (рівень стандарту)	наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
15.	Хімія. 10-11 класи (рівень стандарту)	наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
16.	10-11 класи. Іноземні мови. Рівень стандарту	наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407

6. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. У разі необхідності освітній процес може здійснюватися із використанням технологій дистанційного навчання.

Вибір форм організації освітнього процесу здійснено у рамках академічної свободи і залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності), а також форм здобуття освіти.

За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ України 25 вересня 2020 р. № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394). Тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше 1 години у 3 – 5 класах, 1,5 години у 6 – 9 класах, 2 години – у 10-11(12) класах.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, за виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу. Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

За потреби здобуття освіти здійснюється за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується директором та підписується батьками.

Для забезпечення навчання учнів з використанням технологій дистанційного навчання використовується освітня онлайн платформа Classroom в корпоративній мережі GSuite for Education.

Платформа Google Classroom (<https://classroom.google.com>) – це безкоштовний інструмент від компанії GOOGLE (Google Apps for Education), призначений спеціально для освітніх цілей. Цей сервіс пов'язує Google Docs, Google Drive і Gmail, Google Meet, дозволяє організувати онлайн-навчання, використовуючи відео-, текстову та графічну інформацію. Вчитель/ка має змогу проводити тестування, контролювати, систематизувати, оцінювати діяльність, переглядати результати виконання вправ, застосовувати різні форми оцінювання, коментувати й організувати ефективно спілкування з учнями в режимі реального часу.

Основним елементом Google Classroom є групи.

Вчитель в Google Classroom створює віртуальні класи для кожного класу, в якому він працює. Також інструмент дозволяє створювати різні завдання як для всього класу, так і для окремих груп; швидко здійснювати контроль за їх виконанням та оцінювати їх.

Завдяки сервісу для спілкування Google Meet учні та вчитель/ка мають змогу вести онлайн-бесіди в режимі реального часу з комп'ютера або мобільного пристрою, учасники/учасниці команди можуть показувати свої екрани, дивитись і працювати разом. Така трансляція автоматично публікуватиметься на YouTube-каналі. Також платформа дозволяє за допомогою Google-форм збирати відповіді учнів і потім проводити автоматичне оцінювання результатів тестування.

Вчитель/ка зобов'язаний(а) виконувати освітню програму для досягнення учнями передбачених результатів навчання, тобто надавати інформацію щодо обсягу та змісту навчального матеріалу, завдань на його закріплення, перевіряти й оцінювати їх та надавати відгуки на виконані завдання.

Всі контрольні та практичні роботи, визначені навчальними програмами, мають бути виконані.

Для реалізації завдань індивідуальної освітньої траєкторії осіб з особливими освітніми потребами вчителі та асистенти вчителів інклюзивних класів/груп здійснюють аналіз індивідуальної програми розвитку дитини, календарно-тематичного планування, визначають теми для вивчення в дистанційному режимі,

розробляють тематичні завдання в системі онлайн у межах встановленого навантаження.

Облік навчальних занять і результатів навчання учнів під час навчання з використання технологій дистанційного навчання здійснюється відповідно до законодавства.

7. Опис інструментарію оцінювання

5-6 класи

Оцінювання учнів 5-6 класів здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 № 289.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. В закладі оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством: Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

За рішенням педагогічної ради *вересень* визначено як адаптаційний період, впродовж якого не здійснюється поточне та/або тематичне оцінювання учнів 5 класу. Тобто в журналі в цей період фіксують лише відвідування учнями навчальних занять. Вчителі фіксують у щоденнику спостережень результати формувального оцінювання.

Правила виставлення тематичної оцінки:

- Тематичні оцінки виставляють у колонку без дати з написом «Тема».
- Тематична оцінка коригуванню не підлягає, тому в журналі **не потрібно** відводити окрему колонку «Скоригована» після тематичної оцінки.
- Тематичну оцінку виводять на основі поточних оцінок.
- Проведення діагностичної (контрольної) роботи для виставлення тематичної оцінки — **на розсуд учителя** залежно від тижневого навантаження.
- Під час виставлення поточних оцінок учитель має усвідомлювати, які саме результати навчання було оцінено на певному уроці, за підсумками виконання певного виду навчальної діяльності чи певного завдання з підручника.
- Тематична оцінка має відповідати певній групі або кільком групам результатів навчання.
- Результати перевірки робочих зошитів у тематичній оцінці **не враховують**.

Правила виставлення семестрової оцінки:

- Оцінку за семестр ставлять на основі тематичних оцінок та контролю груп загальних результатів (просте середнє арифметичне), відображених у Свідоцтві досягнень.
- Перед семестровою оцінкою в колонках без дати виставляють оцінки за кожную групу загальних результатів навчання.
- Перед виставленням семестрової оцінки може бути проведений комплексний контроль результатів навчання, на основі якого виставляють оцінки за групи результатів навчання. Під час складання такого комплексного контролю вчитель має подбати, щоб запропоновані завдання давали змогу оцінити відповідні групи результатів.

- Семестрова оцінка на бажання учнів може бути скоригована (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. № 496; пункти 9, 10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07. 2015 р. № 762 (зі змінами). Незалежно від того, чи були охочі скоригувати семестрову оцінку, у журналі після семестрової оцінки відводять окрему колонку без дати з написом «Скоригована».

Правила виставлення річної оцінки

- Річне оцінювання здійснюють на підставі загальних оцінок результатів навчання за I і II семестри. При переході від підсумкового оцінювання за рівневою шкалою в I семестрі до оцінювання за бальною шкалою в II семестрі при виставленні річної оцінки вчителі орієнтуються на оцінку за II семестр.
- Окрему річну контрольну роботу для цього зазвичай не проводять.
- Оцінки за групи результатів у графі «Річна» не виставляють.
- Річна оцінка за потреби підлягає коригуванню.
- У випадку неатестації з певного предмета чи інтегрованого курсу в колонці «Річна» роблять запис **н/а** (не атестований/не атестована).

Особливості виставлення оцінок в різних освітніх галузях

Мовно-літературна освітня галузь

- Відповідно до освітньої програми закладу в журналі відводять сторінки для обраних предметів: Українська мова, Українська література, Зарубіжна література.
- Наприкінці вивчення кожної теми доцільно проводити тематичну роботу для оцінювання очікуваних результатів навчання та базових знань учнів у межах цієї теми. Оцінку за таку роботу виставляють у колонку з відповідною датою, коли її було проведено. На підставі цієї оцінки та з урахуванням поточних оцінок учнів у межах теми виставляють оцінку за тему в колонці без дати.
- Тематична робота має орієнтуватися на оцінювання результатів навчання з певних груп, тобто вчитель, пропонуючи для тематичної роботи певні завдання чи вид роботи, має орієнтуватися, які саме результати навчання він оцінює.
- Такі види робіт, як диктанти, аудіювання, читання мовчки та вголос, усні й письмові перекази та твори, діалогівання, учитель проводить, зважаючи на методичну доцільність. Утім використовувати їх як контроль результатів навчання недоцільно, оскільки, скажімо, диктант дає змогу оцінити лише один чи два результати навчання за Державним стандартом.
- За підсумками семестру доцільно провести комплексну діагностичну роботу, яка дасть змогу оцінити всі 4 групи загальних результатів навчання: усна взаємодія, письмова взаємодія, робота з текстом, дослідження мовлення.

Іншомовна освіта

- Семестрове оцінювання здійснюють на основі «Контролю» груп загальних результатів, відображених у Свідоцтві досягнень.
- «Контроль» може бути комплексним, тоді його проводять у формі тестування.

- Результати тематичного, семестрового оцінювання та контролю груп загальних результатів фіксують в окремій колонці без дати.
- Оцінку за семестр ставлять на основі тематичного оцінювання та оцінок «Контролю» груп загальних результатів.
- Річну оцінку виводять на основі семестрових без проведення окремої контрольної роботи.

Математична освітня галузь

- Оцінювання має бути орієнтоване на групи результатів навчання, передбачених навчальною програмою.

Природнича освітня галузь

- Під час здійснення підсумкового оцінювання використовують завдання для визначення рівня досягнень за кожною групою результатів: учень досліджує природу, здійснює пошук та опрацьовує інформацію, усвідомлює закономірності природи.

Громадянська та історична освітня галузь

- Оцінювання досягнень учнів на уроках узагальнення відбувається на розсуд учителя.
- На уроках тематичного контролю оцінюють результати виконання завдань усіх присутніх учнів. Виставлені бали за такі уроки допомагають визначити динаміку пізнавальної діяльності школярів і об'єктивніше здійснити тематичні, а згодом семестрові оцінювання.
- Під час виставлення тематичної оцінки враховують усі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми.
- Учнівські зошити з історії учителі можуть переглядати один раз на семестр і оцінку за ведення зошита можуть виставляти в журнал. У такому разі її прирівнюють до поточної.
- Для підсумкового оцінювання наприкінці семестру або навчального року застосовують практичні роботи, навчальні проекти, тестові завдання, письмові роботи: написання есеїв, створення інфографіки, таблиць, діаграм, аналіз текстових та візуальних джерел.

Технологічна освітня галузь

- Оцінюванню підлягають очікувані результати навчання у формі зовнішніх та внутрішніх освітніх продуктів, які учні створюють у процесі навчальної діяльності. Зовнішні освітні продукти: самостійно знайдені і презентовані факти, сформульовані ідеї, гіпотези, закономірності, створені вироби, послуги, результати практичних робіт, проектів. Внутрішні освітні продукти: особисті якості й здібності, знання, уміння, опановані способи діяльності, індивідуальний рівень сформованості ключових і предметної проектно-технологічної компетентностей.

Соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь

- Поточне та підсумкове оцінювання здійснюють шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування, планування та виконання експериментальних досліджень, реалізації дослідницьких проектів, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, схемами, тестування в електронному форматі.

Інформатична освітня галузь

- Тематичне оцінювання з предмета здійснюють регулярно за рахунок поділу тем на підтеми.

Мистецька освітня галузь

- Оцінювання результатів навчання в мистецькій освітній галузі визначено за критеріями: пізнання та аналіз, інтерпретація творів мистецтва; практична мистецька діяльність; емоційне ставлення до мистецтва, показники яких узгоджено з результатами навчання Державного стандарту базової середньої освіти.
- Результати підсумкового оцінювання кожного учня мають бути інтегровані з урахуванням усіх видів діяльності на уроках з усіх видів мистецтва — пізнання та аналіз-інтерпретація творів мистецтва, практична діяльність у галузі мистецтва, виявлення естетичного ставлення (емоційного, оцінного, критичного), види комунікації через мистецтво.
- Виходячи з викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» двома вчителями у разі відмінності рівнів очікуваних результатів навчання зі складових інтегрованого курсу, під час підсумкового оцінювання обидва вчителі враховують динаміку особистих навчальних досягнень учня з різних видів мистецтва та узгоджено встановлюють підсумковий рівень досягнень очікуваних результатів навчання на користь дитини.
- Загальну підсумкову оцінку з інтегрованого курсу, узгоджену між двома педагогами, виставляють на кожній із двох відповідних сторінок журналу.

Фізична культура

- Тематичне оцінювання здійснюють на підставі поточного оцінювання освітньої діяльності учня за певний період, як правило навчальну чверть.
- Семестрове оцінювання здійснюють за підсумками контролю загальних результатів навчання.
- Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку.
- Поточне оцінювання динаміки результатів тестування функціонального стану та фізичного розвитку, на розсуд учителя, здійснюють декілька разів протягом навчального року.

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі/учениці, його/її батькам (іншим законним представникам).

При навчанні у дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

**Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів,
які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту
базової середньої освіти**

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
I. Початковий	1	Учень/учениця розрізняє об'єкти вивчення
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень/учениця з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, повторює за зразком певну операцію, дію
	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило
	6	Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності
	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий 1	10	Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення
	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у

	різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми
12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обґрунтовані рішення

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання, окрім бального може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

У формувальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, рекомендовано використовувати інструменти з орієнтовного переліку.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура

		повторюється
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину– це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене

13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант однохвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоднішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»
17	Перевірка неправильно-го розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку.

		(Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
23	Підсумок одним реченням	Учні просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
25	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	Подумай – розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив'язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	Семинар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз).

		«Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
38	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____? Які характерні риси/елементи _____? Як іще можна показати/проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад _____?

		<p>Що не так з _____?</p> <p>Який висновок ви могли б зробити з _____?</p> <p>Які висновки можна зробити з _____?</p> <p>На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити?</p> <p>Що ви можете сказати про _____?</p> <p>Що може статися, якщо _____?</p> <p>Які критерії можна взяти для оцінки _____?</p> <p>Які докази підтверджують _____?</p> <p>Як ми можемо довести / підтвердити _____?</p> <p>Як це можна розглядати з точки зору _____?</p> <p>Які альтернативи _____ слід розглянути?</p> <p>Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____?</p>
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).»

		повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
44	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
45	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
46	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну

Основною ланкою в системі контролю є поточний контроль, що проводиться систематично з метою встановлення рівнів опанування навчального матеріалу та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання. Основна функція поточного контролю – навчальна. Запитання, завдання, тести, тощо спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати із фронтальною роботою класу.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюється відповідно до вимог відповідних модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального

опитування);

- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);

- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);

- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів освіти 5-6 класів зорієнтоване на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння, передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання.

Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

У рамках академічної свободи педагогічні працівники здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Оцінювання учнів 7-11 класів здійснюється за Критеріями оцінювання та Орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти.

При виставленні *тематичної оцінки* враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому окрема тематична атестація при здійсненні відповідного оцінювання, як правило, не проводиться.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; динаміка особистих навчальних досягнень учня/ учениці з

предмета протягом року; уміння застосовувати учнем/ученицею набутих протягом навчального року знань тощо.

У випадках, що не зазначені у методичних рекомендаціях Міністерства освіти і науки України, рішення щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, приймає вчитель, керуючись правом на автономію у професійній діяльності. За потреби, це рішення погоджується з керівником закладу освіти.

Обов'язковому оцінюванню підлягають результати навчання учнів з предметів інваріантного складника (**базових та обов'язково-вибіркових предметів**) навчального плану як складової освітньої програми.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів ураховуються:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну.

Повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою.

Глибина знань - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань.

Гнучкість знань - уміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих.

Системність знань - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших.

Міцність знань - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях. Знання є складовою умінь учнів діяти.

Уміння виявляються в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні.

Навички – дії, доведені до автоматизму у результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення.

Ціннісні ставлення виражають особистий досвід учнів, їх дії, переживання, почуття, які виявляються у відносинах до оточуючого (людей, явищ, природи, пізнання тощо). У контексті компетентної освіти це виявляється у відповідальності учнів, прагненні закріплювати позитивні надбання у навчальній діяльності, зростанні вимог до свої навчальних досягнень.

Названі вище орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень учнів: початкового, середнього, достатнього, високого.

Початковий рівень. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Середній рівень. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Достатній рівень. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениці) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

Високий рівень. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація, у тому числі у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

Формувальне, поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів на предмет їх відповідності вимогам навчальної програми, вибір форм, змісту та способу оцінювання здійснюють педагогічні працівники закладу освіти.

Поточне та підсумкове оцінювання може здійснюватися у таких формах:

- усній (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмовій (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування);
- цифровій (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- графічній (зокрема шляхом організації роботи з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами);
- практичній (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, роботи з біологічними об'єктами, виготовлення виробів) та інших.

Рівні результатів навчання учнів визначаються за:

- сформованістю пізнавальної діяльності (мотивації пізнання, сприймання, осмислення, перетворення знання, практичної діяльності);
- сформованістю знань, умінь, ціннісних ставлень як складників ключових і предметних компетентностей;
- володінням розумовими операціями: вмінням аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- пізнавальною активністю;
- мірою самостійності та творчості у виконанні навчальних завдань;
- сформованістю вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, висувати і формулювати гіпотези.

Якщо викладання навчальних предметів відбувається шляхом адаптації/модифікації змісту навчальних предметів для осіб з особливими освітніми потребами, оцінювання результатів їхнього навчання здійснюється з урахуванням індивідуального навчального плану та/або індивідуальної програми розвитку, що складається на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини.

Відповідно до чинних нормативних актів і семестрова, і річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Коригування семестрової оцінки проводиться згідно з пунктом 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2006 № 496. Коригування річної оцінки проводиться згідно з пунктами 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07 2015 № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року № 621), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 р. за № 924/27369, річне оцінювання може коригуватись.

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі/учениці, його/її батькам (іншим законним представникам).

При навчанні у дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем/ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Додаток 1

Освітні галузі	Предмети	Класи									
		5а	5б	5в	5г	5д	6а	6б	6в	6г	6д
Мовно-літературна	українська мова	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
	українська література	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	іноземна мова (англ)	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Математична	математика	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Природнича	інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	географія	-	--		--	-	2	2	2	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	етика	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-
	Історія України. Всесвітня історія	--	-		-	-	2	2	2	2	2
Інформатична	інформатика	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Технологічна	технології	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Мистецька	музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Фізична культура	фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		26,5+3	26,5+3	26,5+3	26,5+3	26,5+3	29,5 +3	29,5+3	29,5+3	29,5+3	29,5+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	28	28	28	28	31	31	31	31	31
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		26,5+3	26,5+3	26,5+3	26,5+3	26,5+3	29,5+3	29,5+3	29,5+3	29,5+3	29,5+3

Додаток 2

Освітні галузі	Предмети	Класи										
		7а	7б	7в	7г	7д	8а	8б	8в	8г	8д	8е
Мови і літератури	українська мова	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2+1	2	2+1	2	2	2
	українська література	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	іноземна мова (англ)	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	зарубіжна література	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	історія України	1	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	всесвітня історія	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	основи правознавства											
Мистецтво	музичне мистецтво	1	1	1	1	1						
	образотворче мистецтво	1	1	1	1	1						
	мистецтво						1	1	1	1	1	1
Математика	математика											
	алгебра	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	геометрія	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Природознавство	природознавство											
	біологія	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	географія	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	фізика	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	хімія	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2	2	2	2	2	2
Технології	трудове навчання	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	інформатика	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Разом		28+3	28+3	28+3	28+3	28+3	28,5+3+1	28,5+3	28,5+3+1	28,5+3	28,5+3	28,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації							1		1			
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	32	32	32	32	33	33	33	33	33	33
Всього(без урахування поділу класів на групи)		31	31	31	31	31	32,5	31,5	32,5	31,5	31,5	31,5

Додаток 3

Освітні галузі	Предмети	Класи				
		<i>9a</i>	<i>9б</i>	<i>9в</i>	<i>9г</i>	<i>9д</i>
Мови і літератури	українська мова	2	2	2	2	2
	українська література	2	2	2	2	2
	іноземна мова (англ)	3	3	3	3	3
	зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	історія України	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	всесвітня історія	1	1	1	1	1
	основи правознавства	1	1	1	1	1
Мистецтво	музичне мистецтво					
	образотворче мистецтво					
	мистецтво	1	1	1	1	1
Математика	математика					
	алгебра	2	2	2	2	2
	геометрія	2	2	2	2	2
Природознавство	природознавство					
	біологія	2	2	2	2	2
	географія	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	фізика	3	3	3	3	3
	хімія	2	2	2	2	2
Технології	трудове навчання	1	1	1	1	1
	інформатика	2	2	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	основи здоров'я	1	1	1	1	1
	фізична культура	3	3	3	3	3
Разом		30+3	30+3	30+3	30+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації						
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33	33	33	33	33

Таблиця розподілу навчального часу школи III ступеня

	10-а	10-б	10-в	10-г	11-а	11-б	11-в	11-г
Базові предмети								
Українська мова	4	4	4	4	2+2	2+2	2+2	2+2
Українська література	2	2	2	2	2	2	2	2
Зарубіжна література	1	1	1	1	1	1	1	1
Іноземна мова (англ)	2	2	2	2	2	2	2	2
Історія України	3	1,5+1	1,5+1	3	1,5+1	1,5+1	1,5+1	1,5+1
Всесвітня історія	1	1	1	1	1	1	1	1
Громадянська освіта	2	2	2	2	-	-	-	-
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1
Біологія і екологія	2	2	2	2	2	2	2	2
Географія	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1	1	1
Фізика	3	3	3	3	3	3	3	3
Астрономія	-	-	-	-	1	1	1	1
Хімія	1,5	1,5	1,5	1,5	2	2	2	2
Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3
Захист України	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети								
Інформатика	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Мистецтво	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Разом	30,5+3+1	29+3+2	27+3+2	30,5+3+1	26+3+4	26+3+4	26+3+4	26+3+4
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	1	2	2	1	4	4	4	4
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33	33	33	33	33	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	34,5	34	34	34,5	33	33	33	33